

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2020. gada 11. maijā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Aldis Laviņš un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 90/2020),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Kriminālprocesa likuma 638. panta pirmās daļas 3. punktu, kā arī Krimināllikuma 59. panta ceturto un sesto daļu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 89., 90., 91., 92., 93., 95., 110. un 115. pantam;

1.2. piemērot tiesību aizsardzības līdzekli Pieteikuma iesniedzējam un viņa bērna mātei.

2. Kriminālprocesa likuma 638. panta pirmās daļas 3. punkts noteic: „Ja piespriesta brīvības atņemšana, tās tiesas tiesnesis, kurā lieta izskatīta pirmajā instancē, pēc notiesātā iesnieguma var atlikt sprieduma izpildi, ja notiesātajam ir mazgadīgs bērns, – uz laiku, līdz bērns sasniedz triju gadu vecumu”.

Saskaņā ar Krimināllikuma 59. panta ceturto daļu tiesa personu, kas izdarījusi kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu alkohola, narkotisko,

psihotropo vai toksisko vielu atkarības dēļ, var atbrīvot no soda izciešanas, ja šī persona piekritusi ārstēties no alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu atkarības. Sods izpildāms, ja persona tiesas noteiktajā laikā nav uzsākusi ārstēšanos vai pēc tam izvairījies no ārstēšanās.

Savukārt Krimināllikuma 59. panta sestā daļa noteic: „Ja persona, kura notiesāta par noziedzīgu nodarījumu vai kurai sods noteikts ar prokurora priekšrakstu par sodu, slimo ar citu smagu, neārstējamu slimību, tiesa var atbrīvot šo personu no soda izciešanas”.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas kompetence ir noteikta Satversmes 85. pantā, kā arī Satversmes tiesas likuma 1. un 16. pantā. Satversmes tiesas likuma 16. pantā ir izsmeļoši uzskaitītas Satversmes tiesā izskatāmās lietas.

4.1. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. apakšpunktā norādītais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

4.2. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 1. un 16. pantam Satversmes tiesas kompetencē neietilpst šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādītais prasījums. Līdz ar to tas nav piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs

iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Personas pieteikumam (konstitucionālajai sūdzībai) jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām. Iesniedzot konstitucionālo sūdzību, pieteikuma iesniedzējam jānorāda lietas faktisko apstākļu izklāsts un citstarp jāpamato, ka:

1) apstrīdētā tiesību norma attiecas uz tādām pieteikuma iesniedzēja tiesībām, kas ietilpst kādu Satversmē noteiktu pamattiesību tvērumā (*Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa un sestās daļas 1. punkts*);

2) pastāv tieši pieteikuma iesniedzēja pamattiesību aizskārums (*Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa un sestās daļas 1. punkts*);

3) ir ievērotas prasības attiecībā uz savu tiesību aizsardzību ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī nav tādu līdzekļu, ar kuriem pieteikuma iesniedzējs varētu aizstāvēt savas tiesības (*Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa un sestās daļas 2. punkts*);

4) ir ievēroti Satversmes tiesas likumā noteiktie termiņi konstitucionālās sūdzības iesniegšanai (*Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtnā daļa*).

Tāpat pieteikumā jāietver prasījuma juridiskais pamatojums (*Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts*), kā arī jāpievieno paskaidrojumi un dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai (*Satversmes tiesas likuma 18. panta ceturtnās daļas 2. punkts un 19.² panta septītnā daļa*).

Pieteikumā nav ietverts lietas faktisko apstākļu izklāsts. Pārbaudot Tiesu informācijas sistēmā pieejamo informāciju, Satversmes tiesas kolēģija konstatē, ka ar pirmās instances tiesas spriedumu Pieteikuma iesniedzējs atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz vienpadsmit mēnešiem. Pēc minētā sprieduma spēkā stāšanās viņš lūdzis atlikt tiesas nolēmuma izpildi, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 638. panta pirmās daļas 3. punktu. Tomēr šis Pieteikuma iesniedzēja lūgums tika noraidīts. Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija, izskatot lietu apelācijas kārtībā, secinājusi, ka nepastāv arī Krimināllikuma 59. panta ceturtnajā un sestajā daļā noteiktie apstākļi Pieteikuma iesniedzēja atbrīvošanai no soda izciešanas.

Pieteikumā citēts Satversmes 89., 95., 110. un 115. pants, Satversmes tiesas judikatūrā izteiktās atziņas par bērna vislabāko interešu ievērošanu. Pieteikuma iesniedzējs vispārīgi norādījis, ka apstrīdētās normas nav imperatīvas un tāpēc tās neatbilst pieteikumā norādītajām Satversmes normām. Tomēr

Pieteikuma iesniedzējs nav pamatojis, ka apstrīdētās normas ir attiecināmas uz pamattiesībām, kas izriet no Satversmes 89., 90., 91., 92., 93., 95., 110. un 115. panta, un ka pastāv tieši Pieteikuma iesniedzēja pamattiesību aizskārums. Proti, pieteikumā nav pamatots, kādas uz Pieteikuma iesniedzēju attiecināmas pamattiesības izriet no minētajām Satversmes normām, un kādā veidā tieši katra no apstrīdētajām normām rada viņam Satversmes 89., 90., 91., 92., 93., 95., 110. un 115. pantā noteikto pamattiesību aizskārumu. Pieteikuma iesniedzējs nav arī pamatojis, ka viņš ir ievērojis Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības attiecībā uz savu tiesību aizsardzību ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem un termiņu konstitucionālās sūdzības iesniegšanai.

Līdz ar to pieteikums neatbilst konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 1. un 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 90/2020).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš